



Monumentnummer*: 516941

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 19 september 2000
Kadaster deel/nr 82967/162

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Arnhem		Arnhem		Gelderland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Geitenkamp	44			6823 HG	Arnhem		
Geitenkamp	46			6823 HG	Arnhem		
Geitenkamp	48			6823 HG	Arnhem		
Geitenkamp	50			6823 HG	Arnhem		
Geitenkamp	52			6823 HG	Arnhem		
Geitenkamp	54			6823 HG	Arnhem		
Geitenkamp	56			6823 HG	Arnhem		
Geitenkamp	58			6823 HG	Arnhem		
Geitenkamp	60			6823 HG	Arnhem		
Geitenkamp	62			6823 HG	Arnhem		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Arnhem	C				6572		

Omschrijving**

Inleiding

WOONBLOK met winkels op de begane grond en woningen op de verdiepingen, in 1928 gebouwd in opdracht van de Algemene Woningbouwvereniging "Arnhem" naar ontwerp van de Amsterdamse architect J. GRATAMA (1877-1947) in traditionalistische bouwstijl met invloeden van de Amsterdamse School. Kenmerkend zijn de asymmetrisch gesitueerde toren met in hout gesneden uurwerk en de steile pannen daken.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



De Algemene Woningbouwvereniging "Arnhem" (AWA) werd op 3 april 1918 opgericht en beoogde voor haar leden arbeiders- en middenstandswoningen te bouwen die "aan de behoefte van een in bescheiden financiële omstandigheden verkerend gezin" zouden voldoen. Op 15 november 1918 werd zij bij K.B. toegelaten als vereniging in de zin van de Woningwet.

Dit blok vormt de noordelijke afsluiting van het centrale marktplein in de Geitenkamp. Aanvankelijk was op deze plek een gebouw gepland met enkele bijzondere functies, zoals een politiepost, brandweer en hulpsecretarie. Het uiteindelijk uitgevoerde woon-winkelgebouw wordt aan de linker zijde geaccentueerd door een hoge toren die in de zichtas van de Middenweg is gesitueerd. Deze toren en het poortgebouw over de H. van Kolstraat (AWA, J. Gratama 1924-1925) domineren het plein en de wijk als geheel. De overige pleinwanden bestaan uit aaneengeschakelde woon- en winkelhuizen met een verspringende nokhoogte. Omdat het terrein in noordelijke richting oploopt, is voor onderhavig gebouw (aan de pleinzijde) een gemetseld bordes met steunberen en drie trappen gerealiseerd. De Geitenkamp is gedurende het interbellum gebouwd in het uiterste noordoosten van de gemeente Arnhem als een min of meer zelfstandige arbeiders- en middenstandswoning met diverse eigen voorzieningen.

Omschrijving

WOONBLOK van twee bouwlagen en zolderverdieping op rechthoekig grondplan met flankerende toren van vier bouwlagen en zolderverdieping, bestaande uit drie WINKELS (thans twee eenheden samengevoegd tot één winkel) en vier BOVENWONINGEN. De bakstenen gevels met trasraam zijn in halfsteensverband gemetseld, met uitzondering van de toren die in kruisverband is opgetrokken. De uitgespaarde muuropeningen worden afgesloten door rechte strekken. De stijlen van de oorspronkelijke raamkozijnen zijn aan de onderzijde afgerond. Het zadeldak met overstek heeft de nokrichting evenwijdig aan het plein, is gedekt met rode verbeterde Hollandse pannen en watert af via bakgoten. In het voor- en achterschild bevindt zich een zeer brede, plat gedekte houten dakkapel met enkelruits draairamen. Op de nok alsmede in het achterschild zijn twee forse schoorstenen geplaatst. Het hoog opgaande zadeldak van de toren heeft de noklijn eveneens evenwijdig aan het plein. Op de nokuiteinden zijn schoorstenen geplaatst. In de dakvoet aan de pleinzijde is een plat gedekte houten uurwerk-kast aangebracht met in- en uitgezwenkte vleugelstukken met voluten. De regelmatig ingedeelde VOORGEVEL heeft in de eerste bouwlaag drie houten winkelpuien en twee paar woning-ingangen. De winkelpuien bestaan uit verdiept gelegen ingangen tussen etalagevensters, een doorgaande in hoogte verspringende houten luifel en meerruits bovenlichten. De ingangen van de bovenwoningen bestaan uit hardstenen dorpels en neuten, en originele paneeldeuren met schouderboogje. De tweede bouwlaag telt twaalf vensters. Het meest linker en rechter venster is uitgevoerd als een tweezijdig houten erkertje. De overige vensters bezitten stolpramen en tweedelige bovenlichten (enkele klepramen).

De RECHTER ZIJGEVEL heeft in de eerste en tweede bouwlaag twee rechthoekige vensters (in eerste bouwlaag met moderne reclameplaat afgesloten; in de tweede bouwlaag zelfde raamtype als in de voorgevel). De zolderverdieping telt drie kleine rechthoekige vensters. De LINKER ZIJGEVEL wordt grotendeels aan het zicht onttrokken door een toren van vier bouwlagen en zolderverdieping. De gevel van de toren aan de marktzijde (zuidzijde) heeft in de eerste bouwlaag een uitgebouwde etalage onder lessenaardak. De verdiepingen hebben in het midden van de gevel elk één venster. De straatgevel (westzijde) heeft een regelmatige indeling met vier grote rechthoekige vensters per bouwlaag. De kozijnen en ramen van de verdiepingen zijn vernieuwd. De zolderverdieping telt twee klein zolderramen. De ACHTERGEVEL is aan de straatzijden voorzien van eenlaags uitbouwen onder zadeldaken met de nokrichting loodrecht op de voorgevel (bergingen). De eenlaags bebouwing op het binnenterrein komt niet voor bescherming in aanmerking. De achtergevel van het hoofdgebouw heeft in de tweede bouwlaag onder andere enkele en dubbele balkondeuren.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



WOONBLOK met WINKELS en BOVENWONINGEN uit 1928.

- Van architectuurhistorische waarde als goed en redelijk gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een gebouw met winkels en bovenwoningen naar ontwerp van J. GRATAMA in een overwegend traditionalistische bouwstijl. Het object valt op vanwege de gave verhoudingen en hoofdvorm, het zorgvuldige materiaalgebruik, de spaarzame maar bijzondere ornamentiek en de hoge toren.

- Van stedenbouwkundige waarde als essentieel onderdeel van de arbeiderswijk Geitenkamp, welke is gebouwd op een sterk geaccidenteerd terrein volgens de principes van het tuindorp, en waarin het object vanwege de markante situering aan het centrale plein en vanwege de hoge toren een zeer bijzondere betekenis heeft voor het stadsbeeld ter plaatse.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Winkel (G)

Functie

Woonhuis

Winkel (G2)